

HIZTEGIGINTZA-BATZORDEA 1987 ETA 1988RAKO EGITASMOAK

Donostia, 1987-III-22

Mikel Zalbide

Bere garaian finkatutako lan-programarekin aurrera jarraitzeko asmoa du, 1987-88 epealdian, Hiztegegintza-Batzordeak.

Hori dela-eta hauek dira, nagusiki, urtebiko honetan lantzen jarraitzea begiz jota dauden alor nagusiak:

- a) OEH: *Orotariko Euskal Hiztegia*
- b) LEF: *Lexikologi Erizpideen Finkapena*
- c) EEBS: *Egungo Euskararen Bilketa-lan Sistematikoa*

Ekintza-sail bakoitzaren egitasmo nagusiak azaldu nahi dira, ondoren, halako xehetasun batez.

I. Orotariko Euskal Hiztegia (OEH)

—Hiztegi zabal honen lehen liburukia (A-Apain) martxoaren 15 alderako-edo bukatzeko asmoa agertu zuen lantaldeak joan den Urtarrilean; eta, beraz, jadanik argitaletxearen eskuetan dagoke edota berari eskuratzeko puntuan. Horrezaz gainera, bigarren liburukiaren prestakuntza da OEH lantaldearen aurtengo ekintza nagusia.

—1988an, bigarren liburukia argitaratzeaz gainera hirugarrena inprimategirako prestatuko da, Urtarrileko txostenean adierazten denez.

—Prestakuntza-lan horrezaz gainera lehen bi liburukien argitalpena, jendaurreko aurkezpena eta luze-zabaleko banaketa izango da itxuraz, alde batetik, eginbeharririk mamitsuena. Eta, bestetik, hitzarmen berri bat eskuratzea. Eginbehar bata zein bestea Hiztegegintza-Batzordearen eremuz gaisetikoak dira, dena dela, eta aipatu besterik ez dira hemen egiten. Ez dago ahazterik, ordea, puntu bi horiek argitzen eta zuzen bideratzen ez diren artean kolokan dagokeela OEH programa osoaren egoera.

II. Lexikologi Erizpideen Finkapena (LEF)

Iaz ekindako bideari eutsi nahi zaio, lexikologi erizpideen finkapen-lanean. Hartarako ihardupidea aski era xehean finkaturik dago 1987. urterako.

Gaiari dagokionez, menpekotasunezko izen-elkarteak aztertu eta landu nahi dira, burutik burura, aurtien: Belokeko sailkapen-txosteneko 8. atala izango da beraz, begiz jota dagoenaren arabera, aztergai.

Hiru jardunaldi egin nahi dira, urtean zehar, horretarako: lehen Ekainaren 12 eta 13an, Zarautzen seguru asko. Bigarrena Irailean, oraindik seguru finkatu gabe dauden egunetan: erdialdean edo, nolana ere, tartean dauden beste ekitaldiak (II. Euskal Mundu Biltzarra...) kontuan izanik. Hirugarren jardunaldia, azkenik, Azaroaren 13 eta 14ean egitea begiz joa dago.

1988. urterako planak ez daude oraindik hain xehetuak. Gutxienezko puntu batzuez hainbat argibide eman daiteke, dena den, dagoenezko.

Aztergaiari dagokionez, horrela, hitz-elkarte sintetikoak dirateke, menpekotasunezko izen-elkarteen hurbilenekoak edo direnez, bertan tratatze-koak. Ez horiek bakarrik halere: beste zenbait atal ere, IX. eta X.ak agian, orduan aztertzeke eran egon daitezke orobat. Leku-egunei dagokionez ez du oraindik talde eragileak proposamen zehatzik prestatu. Hala behar izanez gero hemendik Ekainera prestatu izan dezake, halere, proposamen hori.

III. Egungo Euskararen Bilketa-lan Sistematikoa (EEBS)

Pauso garrantzitsuena eman da, alor honetan, Euskaltzaindiak joan den Urtarrilaren 31an hartutako erabakiarekin. Bilketa-lanen eremuan bere gain hartu du Euskaltzaindiak gidaritza-ardura, eta alor horretan ari diren elkarte eta lantaldeekin, edo bihar-etzi sor daitezkeenekin, elkarlanean jarduteko ongi mugarriztatu du bakoitzaren eginbide-esparrua.

Orain, erabaki hori mamitzeko, EEBS batzordea izendatzea da lehen pausoa. Eta, ondoren, batzorde hori lanean jartzea. Honako egutegi hau proposatzen da, lehen hurbilketa gisa, langintza horretarako gidari:

a) 1987ko Apirilaren lehen hamabostaldian, ahal balitz Apirilaren 11n, Martxoaren amaitu aurretik baiezkoa eman duten batzordekide guz-
tiek lehen bilera egin. Bilera horren eginkizun litzateke, besteak beste:

– Batzordekide guztien aurkezpena.

– EEBS batzordearen aurkezpena: bere egitekoak eta lan-moldeak.

— Batzorde osoaren talde eragilea osatzea; bertako arduraduna eta idazkaria proposatzea.

— Hurrengo hilabeteetarako lan-prozedura: azpibatzerdeak edo banakako arduradunak izendatzea, zenbait eginbehar prestatzeko (bilketa-lanaren mekanizazioa, hustuketa-lanak bateratzeko lexikografiazko erizpideen finkapena), eta abar.

b) Hilabeteko epean, Maiatzaren erdialderako beraz, EEBS programaren babespean egin nahi izan daitezen lanen onspen-prozedura finkatu eta hartarako mekanismoa martxan jartzea.

Pauso bi hauek Ekaina baino lehen ematea komeni da; gogoan izan dagoeneko 8 bat hilateko atzerapena daramagula begiz jotako asmoekin, eta dirubideen kontua ere gehiegi desfasatzeko arriskua dago tartean. Ekain alderako (beranduenik) Administrazioari 1988ko aurrekontugaiak aurkeztu beharra gerta daitekeenez, presa-kontua are nabarmenagoa da.

Pauso bi horiek Ekainerako emanak baleude goian aipaturiko puntuak xehe-xehe mamitzen hastea izango da, handik aurrera eta 1987-88 epealdi osoan, EEBS batzordearen eginkizun nagusia.

Hauek dira beraz, jaunak, hiztegi-gintza-batzordeak aurrera begira dituen egitasmoak. Honetaz edo hartaz xehetasun handiagorik behar balitz, esan eta saiatuko naiz azaltzen.